

HÅB & HANDLING

DANSKE KIRKERS RÅD 2015

Danske Kirkers Råd
National Council of Churches in Denmark

VELKOMMEN TIL ÅRSBERETNINGEN 2015

"Håb & Handling" er titlen på årsberetningen for 2015. Den afspejler det felt, Danske Kirkers Råd og det økumeniske fællesskab befinder sig i. Oikoumene betyder 'hele den beboede jord'. Som kristne tror vi på håbet i Jesus Kristus, men er også forpligtede til handling udadtil i forhold til vores medmennesker og den verden, vi lever i.

God læselyst!

15 DERFOR ER VI MED

24 MIGRANT- MENIGHEDER

34 DANSKE KIRKEDAGE

39 NORDISK-BALTISK SAMARBEJDE

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR: MADS CHRISTOFFERSEN

KORREKTUR: MARIA PEDERSEN, HANNA SMIDT

FOTOS: RUNE HANSEN, HANNA SMIDT, MADS CHRISTOFFERSEN, BIRTHE MUNCK-FAIRWOOD, CHRISTIAN ROAR PEDERSEN, CHRISTIAN NESGAARD, PETER WILLIAMS, THORKILD JENSEN, CASPER TYBJERG, NIELS THURE, TOR TIERANSEN, HASSE FERROLD, ELYAS RAMA, CLAUS FISKE, OMAR INGERSLEV, MARIA PEDERSEN, CLAUS FISKE, SILLE ARENDT, JENS THILLERUP, KHALED RAMADAN, ARNHILD ALMÅS, BO NYGAARD LARSEN

TRYK: KLS GRAFISK HUS A/S

LAYOUT: STINE HØXBROE

INDHOLD

NI ÅR MED DANSKE KIRKERS RÅD	6
HÅB OG HANDLING	8
MINDEORD	10
DANSKE KIRKERS RÅD - HVAD OG HVEM?	11
MEDLEMSKIRKER OG ORGANISATIONER	12
DERFOR ER VI MED	13
DEN KATOLSK KIRKE	15
FOLKEKIRKEN	16
BAPTISTKIRKEN	17
BIBELSELSKABET	18
GRUPPER OG AKTIVITETER	19
FRIHED OG LIGE VILKÅR	20
TROSOPLÆRING	22
MIGRANTMENIGHEDER	24
KRISTNE I MELLEMØSTEN	26
KONTAKTGRUPPEN FOR MUSLIMER OG KRISTNE	28
KIRKER MOD MENNESKEHANDEL	29
GRØN KIRKE	30
DANSKE KIRKEDAGE	33
DANSKE KIRKEDAGE	34
KIRKERNES FOLKEFEST	35
ØKUMENI UDE OG HJEMME	37
NORDISK-BALTISK SAMARBEJDE	38
DET ØKUMENISKE STUDIELEGAT	39
FOLKEMØDET PÅ BORNHOLM	40
ÅRSREGNSKAB	41

Danske Kirkers Råd giver kirker og kirkelige organisationer mulighed for at opbygge relationer, samarbejde, dele erfaringer og diskutere diakoni, mission og teologi.

Danske Kirkers Råd er en ressource for kirker og kirkelige organisationer. Samtidig støttes kirker og organisationer til at være en ressource for hinanden og udtale sig med fælles stemme.

Hver kirke og organisation deltager med sin særlige identitet, erfaring og med sine prioriteter i en fælles søgen efter kristen enhed.

NI ÅR MED DANSKE KIRKERS RÅD

af domprovst Anders Gadegaard, formand for Danske Kirkers Råd

I dag ligger de væsentlige udfordringer ikke så meget i de indbyrdes læremæssige forskelle, som i at udtrykke og fortolke essensen i den kristne tro - med ord og i fælles handlinger - så den appellerer til det moderne menneske.

NI ÅR MED DANSKE KIRKERS RÅD: Ved årsmødet den 21. maj slutter min tredje periode som formand for DKR, og det er på tide, at nye kræfter kommer til. Det har været ni fantastiske år med økumenisk samarbejde i Danmark. Kirkerne er i denne periode rykket betydeligt tættere sammen. Man er kommet ud over den gamle skyttegravskrig og berøringsangst med alt, der havde navn af økumeni. I dag ligger de væsentlige udfordringer ikke så meget i de indbyrdes læremæssige forskelle, som i at udtrykke essensen i den kristne tro, "for at verden skal tro" (Johs. 17,21), det vil sige fortolke kernen i den kristne tro - med ord og i fælles handlinger - så den appellerer til det moderne menneske.

Bevares, der er stadig betydningsfulde forskelle mellem kirkerne. Det helt store gennembrud: at det ville være muligt at fejre nadver sammen, er vi desværre stadig milevidt fra. Men noget er sket de senere år. Det kom klart til udtryk i det kirkedokument, som i 2009 enstemmigt blev vedtaget i DKR, hvor det hedder: "Vi opfatter økumeniske bestræbelser som forsøgene på at opmuntre kristne trosfællesskaber til

at anerkende hinanden som analoge veje til at vidne sandt om den ene Gud, Fader, Søn og Helligånd, og om det ene koinonia, der ikke har sin grund hverken i etnisk oprindelse, race eller social gruppe, men i Guds gave - en ny skabning" (min understregning).

Det er ganske stort: at kirkerne anerkender hinanden som analoge veje til at vidne sandt om Gud. Derfra burde der ikke være langt til en fuldstændig gensidig anerkendelse som kirker. Jeg tror faktisk kun, det er selve institutionstanken inden for de ortodokse og den romersk katolske kirke, der i dag står i vejen for fuld gensidig anerkendelse.

I praksis er der dog heldigvis ingen grænser for samarbejdet og anerkendelsen. Og selvsamme kirke-dokument slår fast, at det afgørende udgangspunkt for kirkernes fællesskab og enhed udspringer af praksis: Gudstjenestefejringen og menighedernes fællesskab.

Og det har vi dyrket og styrket på tværs af kirkesamfundene herhjemme på mangfoldige måder i

dette forgangne årti. Arbejdet med at give kirkerne en grøn profil på basis af en gennemtænkt skabelsesteologi har fyldt og fylder heldigvis stadig meget. Det forekommer så indlysende, at den jødisk-kristne tanke om mennesket som Guds forvalter af skaberværket må forpligte os til at sætte grænser for forbrug og rovdrift, så kloden kan forblive frugtbar og beboelig i mange generationer fremover. Og at man med rette kan forvente, at kristne fællesskaber går foran.

Endvidere indsatsen for at byde de fremmede, der kommer til landet, velkommen og bistå dem i at få etableret sig og lært de nye omgivelser at kende, giver sig også af det kristne menneskesyn ("jeg var fremmed og I tog imod mig", Matt. 25,35). Det har ført til et nært samarbejde med Muslimernes Fællesråd, om religionsdialog og sammenkomster for muslimer og kristne. Med nu over 250.000 muslimer i Danmark er det utroligt vigtigt, at vi lærer hinanden at kende og lærer af hinanden og får kaldt det bedste frem i hinanden (for derigennem at modvirke de værste fjendebilleder og misforståelser om hinanden). Og det har ført til en stor indsats for at bistå nye kristne menigheder bestående af nydanskere med at få fodfæste via hjælp til at låne kirkebygninger, årlige præsteseminarer m.m. På dette felt er der stadig rigtig meget at gøre. Vi mangler stadig at finde en vej for de mange nye menigheder ind i det større kristne fællesskab i Danmark. Og det er os, de etablerede "gamle" kirker og menigheder, man med rette kan forvente tager initiativet.

Også arbejdet med Kirkedagene i Danmark er i rivende udvikling. For første gang nogensinde afholdes de i år i København. Kirkedagene er rykket ud af sine vante rammer indenfor i en hal eller et messecenter - ud på gader og stræder for at være til for enhver forbipasserende. Et meget ambitiøst - og dyrt - projekt. Men forhåbentlig vil det give nogle herlige erfaringer, som vi kan bygge videre på, så kirkedagene kan blive til noget, der bare minder om de tyske: Et mødested, hvor teologi, samfund, kultur og etik debatteres på livet løs blandt politikere, kirkefolk og alle mulige andre. - Lad os sige, at efter ni år mere vil Kirkedagene være et forum, som enhver politiker med respekt for sig selv SKAL sikre sig deltagelse i, fordi der her diskuteres ud fra værdier og ikke ud fra hvad der bedst kan betale sig - økonomisk og stemmemæssigt. Man har jo lov at drømme...

Det handler Danske Kirkers Råd nemlig også om: At give plads til at drømme. I fællesskabet af kristne med meget forskellig baggrund og derfor også med meget forskellige bidrag at indoptage forskelligheden som en rigdom og ikke se den som et problem: Enhed i mangfoldigheden. Det er sand økumeni. Det fællesskab melder jeg mig mildest talt ikke ud af - blot fordi jeg nu takker hjerteligt for ni skønne år - og takker af.

HÅB OG HANDLING

af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

Håb og handling er tæt forbundet i vores økumeniske engagement. Troen på den opstandne Herre Jesus Kristus er et håb på trods af den menneskelige erfaring. Med udgangspunkt i troen, i bønner, i andagten, i gudstjenesten og i fællesskabet sendes vi ud i verden – en verden, hvor vi er forpligtet på hinanden og vores omverden i håb om forandringens mulighed. I Danske Kirkers Råd tager vi udgangspunkt i håbet, i troen og opfordrer samtidig til handling. Det gælder både i gudstjenesten og i verden til støtte for de kristne i Det hellige Land, i det interreligiøse samarbejde mod religiøs ekstremisme, og når det gælder klimaforandringerne betydning for verdens fattige.

ÅRET DER GIK: I 2015 var der 16 kirkesamfund og 41 kirkelige organisationer med i Danske Kirkers Råd. Desuden har vi et godt samarbejde med et stadigt stigende antal migrantmenigheder, Muslimernes Fællesråd og en række andre ikke-kirkelige aktører. I det forgangne år har vi været engagerede i en bred vifte af projekter om kirkernes vilkår, om trosoplæring, kristne i Mellemøsten, Grøn Kirke og interreligiøst arbejde. Danske Kirkers Råd er desuden engageret i Folkemødet på Bornholm og en række andre netværksinitiativer. Ikke mindst arbejder vi målrettet med Himmelske Dage 2016 i samarbejde med det nedsatte sekretariat.

Frihed og lige vilkår

Med regeringsskiftet i 2015 kom alle trossamfund tilbage til Kirkeministeriet. Det skete bl.a. efter henvendelse fra Danske Kirkers Råd, der allerede havde været i kontakt med såvel jødiske som muslimske repræsentanter. Det har længe været et ønske, også fra frikirkerne, at samle trossamfundenes kontakt til staten gennem Kirkeministeriet frem for skiftende styrelser, for at forenkle sagsbehandlingen og sikre kontinuiteten. Arbejdsgruppen Frihed & Lige Vilkår er i god kontakt med Trossamfundsudvalget, der blev nedsat under den forrige regering og ser ud til

at fortsætte under den nuværende. Det er en kontakt vi sætter stor pris på, om end vi naturligvis helst havde set, at trossamfundene var repræsenterede i selve udvalget.

Kristne i Mellemøsten

Danske Kirkers Råd har fokus på kristne i Mellemøsten som et af sine arbejdsområder. I 2015 arrangerede vi sammen med Folkekirkens Mellemkirkelige Råd og Folkekirkens Nødhjælp en delegationsrejse til Israel/Palæstina. Rejsen tog egentlig sit udgangspunkt i vores svar på det palæstinensiske Kairos-dokument, som vi besvarede året forinden. Desuden har vi de senere år været engagerede i det økumeniske ledsagerprogram, hvor kirker verden over sender folk til Vestbredden for at ledsage bl.a. børn og syge til skole og hospitaler. Delegationen mødtes med en række palæstinensiske og israelske repræsentanter fra kirker og menneskerettighedsorganisationer. Spørgsmålet om håb og handling var helt centralt for såvel deltagerne som dem, vi mødtes med. Håbet om fred i området er vanskeligt at bibeholde, men nødvendigt og ønsket om handling og støtte udefra er presserende.

Dialogarbejdet lokalt og globalt

Danske Kirkers Råd har siden 2008 arbejdet sammen med Muslimernes Fællesråd gennem Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne. I 2015 har vi udover arbejdet i Danmark især forberedt den kommende internationale konference for kristne og muslimer i Danmark og Mellemøsten i maj 2016. Som led i forberedelserne har deltagerne skrevet artikler til deling og refleksion med fokus på bekæmpelse af religiøs ekstremisme - et felt der desværre synes stadig mere relevant. Det internationale arbejde i samarbejde med vores partner i Libanon har til hensigt at styrke dialogen og samarbejdet mellem kristne og muslimer både lokalt, nationalt og internationalt.

Grøn Kirke

Også 2015 var et særdeles travlt år for Grøn Kirke. Netværket mellem kirker internt og eksternt med organisationer og kommunale partnere vokser stødt. I 2015 har Grøn Kirke bl.a. fokuseret på kirkens jorde: hvordan man vil kunne tænke nyt og have også et diakonalt perspektiv på udviklingen af kirkens jorde. Grøn Kirke er blevet en attraktiv samarbejdspartner og vi har således etableret gode relationer både i kirkelige og ikke-kirkelige sammenhænge. Samarbejdet går over de nationale grænser. Det gælder f.eks. EU-støttet projekter og samarbejde med Kirkernes Verdensråd og de nationale kirkeråd med klimapilgrimsvandring og fællesudtalelser op til Klimatopmødet i Paris i december.

Migrantmenigheder

I 2015 stod Danske Kirkers Råds Migrantgruppe igen for en konference for 50 migrantpræster og menighedsledere. Der blev talt mere en 20 sprog blandt deltagerne henover Kristi Himmelfartsdagene. En gruppe af deltagere, der blot understreger mangfoldigheden i kirkens enhed. Det er sjette gang, at vi står for denne konference sammen med Tværkulturelt Center og Kirkernes Integrationstjeneste. Det er blevet en tradition, som vi fortsætter med, så længe migrantpræsterne finder det relevant med en sammenhæng, der giver rum for at dele erfaringer og visioner som migrantkirker i Danmark.

Trosoplæring

En bredt sammensat gruppe har det sidste år arbejdet for at en udgivelse af et økumenisk materiale om Fadervor. Ambitionerne er høje og det flotte materiale vil komme bredt ud bl.a. til brug for samtaler lokalt om, hvordan vi hver især og i fælleskab kan bruge Fadervor - hvad det vil sige at være kristen og kirke på trods af vores forskelligheder, og hvordan vi forholder os til verden omkring os.

Internationale kontakter

Danske Kirkers Råd er en del af det globale økumeniske fællesskab. Derfor er vi repræsenteret ved en række møder og sammenhænge rundt om i verden. I 2015 var vi således med ved mødet for de sydlige afrikanske kirkeråds møde om kvinders rettigheder. Mødet blev holdt i regi af Nordic-Foccisa, et samarbejde med de skandinaviske kirker der rækker mange år tilbage. Desuden er Danske Kirkers Råds sekretariat repræsenteret ved de årlige europæiske møder for økumeniske sekretærer og de nordisk-baltiske møder. Vi har et løbende samarbejde med vores internationale partnere gennem en række netværk, hvor vi kan inspirere hinanden, udveksle erfaring og opbygge samarbejdsrelationer.

Sekretariatet

Arbejdet på sekretariatet præges især af engagementet i de forskellige arbejdsområder. Aktivitetsniveauet er meget højt, og vi gør vores bedste for at bistå arbejdsgrupperne og Danske Kirkers Råd som helhed og i al sin mangfoldighed. På sekretariatet er vi fastansatte og projektmedarbejdere, et par frivillige og en studentermedhjælper. Vi søger løbende midler fra fonde og ministerier til de mange projekter og til lønninger af medarbejdere.

På vegne af sekretariatet skal der lyde en varm tak til alle medlemmer, partnere, kirker, organisationer, menigheder og enkeltpersoner for støtte og samarbejde i 2015.

MINDEORD

Af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

I 2015 mistede Danske Kirkers Råd en af sine meget engagerede repræsentanter. Med Erling Tiedemanns død har dansk kirkeliv mistet en skarp tænk, en skarp tunge og en skarp pen. Han sad med i Forretningsudvalget og tre udvalg som repræsentant for Den katolske Kirke i Danmark.

Kirkernes frihed og lige vilkår

Erling Tiedemann var fra begyndelsen en bærende kraft i udvalget med særlig fokus på kirkernes frihed og lige vilkår i Danmark. Især var han engageret i spørgsmålet om kirkeskat som kildeskat for andre trossamfund end folkekirken. Desuden spillede han en uvurderlig rolle i Danske Kirkers Råds arbejde for at få alle trossamfundene tilbage til Kirkeministeriet i forbindelse med regeringsskiftet i 2015.

Religionsdialogen

Det økumeniske engagement gennem årtier udvidede han til også at inkludere dialogen med muslimer. Han sad med i Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne siden gruppens begyndelse. Blandt vores muslimske partnere var han dybt respekteret og blev af flere kaldt Sheikh Tiedemann. Han deltog både ved dialogkonferencer herhjemme og i udlandet og spillede en central rolle i en række udtalelser

fra Kontaktgruppen til bekæmpelse af enhver form for ekstremisme.

Reformationsfejringen

Det kommende Reformationsjubilæum i 2017 var for ham en anledning til fejring og til forsoning. På den ene side anerkendte han behovet for fejring i folkekirken. På den anden side skulle fejringen ikke alene bruges til at se tilbage, men også til at se frem - til at styrke forholdet på tværs af kirkeskel. Derfor var Erling Tiedemann medinitiativtager til et udvalg under Danske Kirkers Råd med fokus på reformationsjubilæet. Få uger inden sin død fik han udgivet en dansk oversættelse af fællesskriftet 'Fra konflikt til fællesskab' af Det lutherske Verdensforbund og Den katolske Kirke.

Visionær økumeniker

Erling Tiedemann var ikke sådan at sætte i bås. Han var både konservativ og dybt visionær i sit økumeniske engagement. Han var elsket for sin humor og havde et samtidig et skarpt blik for detaljen. Han kunne både være kritisk og meget omsorgsfuld. Han var en ener, der besad stor visdom og viden, som han heldigvis delte ud af med stor generøsitet.

DANSKE KIRKERS RÅD

- HVAD & HVEM?

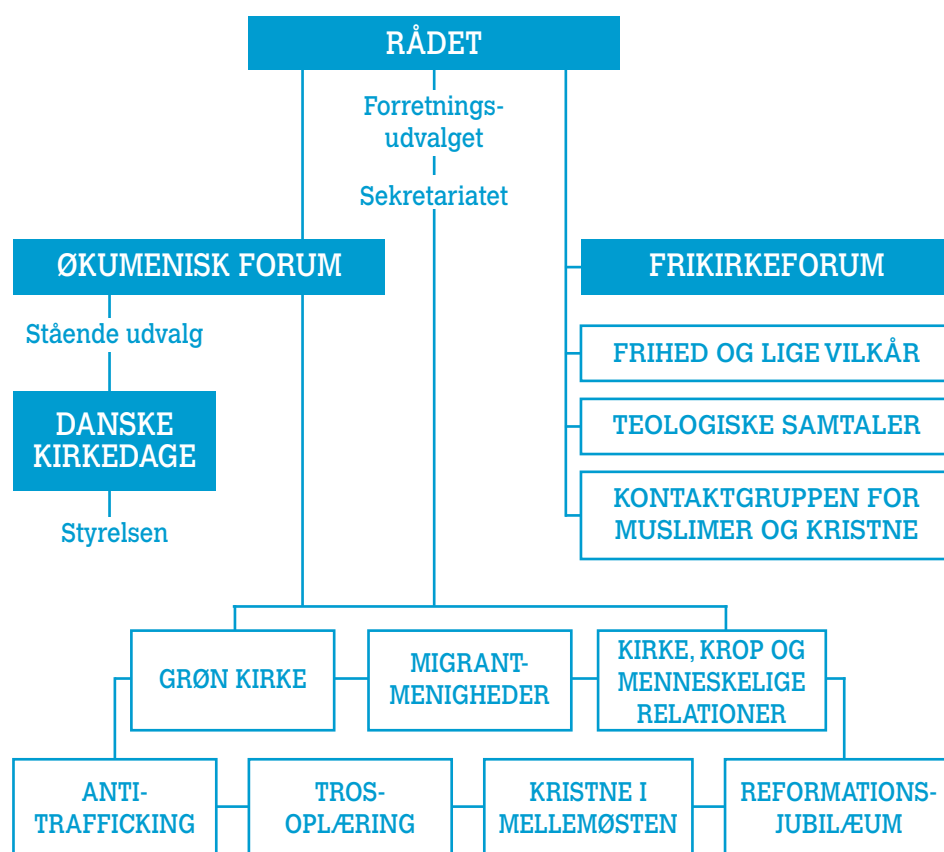
Danske Kirkers Råd er det bredeste kirkelige netværk i Danmark. Danske Kirkers Råd er et nationalt råd af kirker og kirkelige organisationer og en projektbaseret netværksorganisation. Medlemskirker og medlemsorganisationer kan iværksætte samarbejde til fælles projekter inden for relevante indsatsområder.

Danske Kirkers Råd består pt. af 16 medlemskirker og 41 kirkelige organisationer fordelt på henholdsvis Rådet (for kirkesamfund) og Økumenisk Forum (for kirkelige organisationer, menigheder og folkekirkens stifter). Dan-

ske Kirkers Råd har en række arbejdsområder. Nogle har kommissorier til kontinuerligt arbejde med faste opgaver, andre grupper arbejder er knyttet til konkrete arrangementer eller begivenheder.

Er du interesseret i at høre mere om, hvordan man bliver en del af arbejdet? Læs på de følgende sider uddrag fra Danske Kirkers Råds arbejde. Kontakt gerne sekretariatet for at høre mere. Læs mere om og find kontaktoplysninger på sekretariatet og arbejdsområdernes kontaktpersoner på: www.danskekirkersraad.dk

DANSKE KIRKERS RÅD

MEDLEMSKIRKER OG ORGANISATIONER

Pr. 31.12.2015

RÅDET MEDLEMSKIRKER

APOSTOLSK KIRKE
BAPTISTKIRKEN
BRØDREMENIGHEDEN
DEN ANGLIKANSKE KIRKE
DEN KATOLSK KIRKE
DEN KOPTISK-ORTODOKSE KIRKE
DEN ORTODOKSE KIRKE
DEN REFORMERTE SYNODE
DEN SERBISK-ORTODOKSE KIRKE
FOLKEKIRKEN
FRELSENS HÆR
INTERNATIONAL CHURCH OF COPENHAGEN
METODISTKIRKEN
MISSIONSFORBUNDET
PINSEKIRKEN
SVENSKA KYRKAN I DANMARK

ØKUMENISK FORUM MEDLEMSORGANISATIONER OG STIFTER

ALPHA DANMARK
ASSISIKREDSSEN
BIBELSELSKABET
DANMARKS KIRKELIGE MEDIECENTER
DANMARKS KRISTELIGE GYMNASIASTBEVÆGELSE
DANMARKS ØKUMENISKE KVINDEKOMITÉ
DANMISSION
DANSK OASE
DANSKE BAPTISTERS KVINDENETVÆRK
DE GRØNNE PIGESPEJDERE
DEN FOLKEKIRKELIGE AIDS-TJENESTE
DET ØKUMENISKE CENTER I AARHUS
CAFÉ EXIT
FDF
FOLKEKIRKENS NØDHJÆLP
FYENS STIFT
HADERSLEV STIFT
HELSINGØR STIFT
HERLEV FÆLLESKIRKELIGE UDVALG
KFUKS SOCIALE ARBEJDE
KFUM OG KFUK I DANMARK
KFUM-SPEJDERNE I DANMARK
KIRKEFONDET
KIRKELIGT CENTRUM
KIRKERNES INTEGRATIONS TJENESTE
KØBENHAVNS STIFT
LOLLAND-FALSTERS STIFT
MALTESERRÅDET
MISSION AFRIKA
OSMTH
RIBE STIFT
ROSKILDE STIFT
STUDENTERMENIGHEDEN I AARHUS
TVÆRKULTURELT CENTER
VIBORG STIFT
VOR FRUE KIRKE, KØBENHAVN
YOUTH FOR CHRIST
Y'S MEN DANMARK
ØKUMENISK UNGDOM
AALBORG STIFT
AARHUS STIFT

DERFOR ER VI MED

Den katolske Kirke
Folkekirken
Baptistkirken
Bibelselskabet

DERFOR ER VI MED I DANSKE KIRKERS RÅD

De 16 kirkesamfund i Rådet og 41 kirkelige organisationer i Økumenisk Forum vidner om stor økumenisk bredde. Men hvorfor er de med? Det gives der ikke noget ensartet svar på. Vi har udfordret fire repræsentanter til at svare på, hvorfor netop deres kirkesamfund eller organisation er med.

ØKUMENI - EN FORPLIGTENDE OPGAVE

Af Biskop Czeslaw Kozon, Den katolske Kirke

DERFOR ER VI MED: Den katolske Kirke ser det som en forpligtelse og naturlig opgave at være engageret i den økumeniske dialog. Alle paver siden Sct. Johannes XXIII har vist deres økumeniske sindelag ved at mødes med kristne af anden tradition, både i Rom og på rejser rundt omkring i verden. Rådet til fremme af Kristen Enhed er et af Vatikanets vigtigste departementer.

Økumenisk dialog

Kirkens centrale ledelse udstikker de overordnede linjer for den økumeniske dialog. Det erstatter ikke engagementet på lokalt plan, ikke mindst fordi forholdene er forskellige fra land til land. Den overordnede motivation er Kristi egen bøn om enhed blandt dem, der tror på ham, "...at de alle må være eet." (jf. Joh. 17,21-23). Det er en bøn, som enhver kristen skal gøre til sin og bidrage til opfyldelsen af.

Bøn om enhed

Kristi bøn og ønske om enhed bør overstråle enhver form for forbehold over for den økumeniske sag, fylde én med glæde over de fremskridt, som er opnået gennem de sidste mange årtier og være en hjælp mod skuffelse over tilbageskridt og stilstand. Ud over at bringe Kristi bøn til opfyldelse, har vi som kristne også fælles udfordringer, der skal mødes med et fælles vidnesbyrd. Den største af disse udfordringer er det almene trossvind og den kristne traditions domænetab. Dernæst kan vi bidrage til at udtrykke den kristne næstekærlighed både med konkret hjælp og ved at påpege uretfærdigheder i samfundet.

Både på Den katolske Kirkes og egne vegne finder jeg det naturligt at arbejde i Danske Kirkers Råd. Opgaverne er mange og udfordringerne store; men det er umagen værd, fordi det er Kristi eget projekt, vi derigennem er med i.

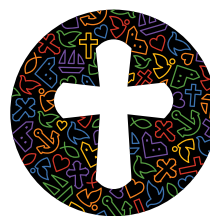

"Kristi bøn og ønske om enhed bør overstråle enhver form for forbehold over for den økumeniske sag."

Czeslaw Kozon

UDFORDRING OG INSPIRATION

Af Biskop Peter Fischer-Møller, Folkekirken

DERFOR ER VI MED: Personligt har det været stærkt perspektivudvidende at blive inviteret indenfor i det økumeniske samarbejde. Jeg kommer selv fra en sekulariseret folkekirkelig baggrund og blev i studietiden optaget af Grundtvig og det grundtvigske. Derfra havde jeg en vis skepsis overfor arbejdet i Kirkernes Verdensråd, Kirkernes europæiske Konference og andre forsamlinger, hvor man arbejdede på at komme til forståelse på tværs af de konfessionelle forskelle kirkerne imellem, og hvor man internationalt engagerede sig i spørgsmål om fred og retfærdighed. Mødet med gode kirkefolk fra andre konfessioner har været en personlig berigelse.

Fra det lokale til det globale

Samtidig mener jeg også, at det er afgørende for folkekirken som en meget lokalt forankret majoritetskirke at blive udfordret og inspireret af andre kirketraditioner. Det er vigtigt for os i folkekirken ind i mellem at få løftet blikket fra det lokale - som vi gør det i mødet med kirker, der ikke er så store i Danmark, men hvoraf mange på verdensplan er væsentlig større end vores lutherske familie - og

opdage, at den kristne tro faktisk forbinder os på kryds og tværs af sprog, kulturer og verdensdele.

Økumenisk og tværreligiøs dialog

Det er vigtigt at opdage, at vi som majoritetskirke har en forpligtelse til at medvirke til at værne om de andre kirkesamfunds mulighed for at udfolde og udvikle sig her i landet. Det er vigtigt sammen med andre kirkesamfund at vi engagerer os i den tværreligiøse dialog, der bidrager til at nedbryde fordomme, vække nysgerrigheden på de andre og anderledes, udfordre vores egne trosforestillinger og åbne for fælles medborgerskab i et stadig mere multireligiøst og multikulturelt Danmark.

Gensidig inspiration

Det er glædeligt at opdage, hvordan vi kan inspirere hinanden, når vi arbejder sammen om fælles opgaver som nu f.eks. de klima- og miljøudfordringer, som vi og vores børn skal finde kræfter til at løfte, for at der kan være naturmæssig skønhed og ordentlige livsvilkår for vores børnebørn og deres børn.

“Som majoritetskirke har vi en forpligtelse til at værne om andre kirkesamfunds mulighed for at udfolde og udvikle sig her i landet.”

Peter Fischer-Møller

AT DE ALLE MÅ VÆRE ÉT

Af Lone Møller-Hansen, generalsekretær i BaptistKirken

DERFOR ER VI MED: Baptistkirken i Danmark har ofte været en af frikirkernes bølgebrydere i det økumeniske arbejde i Danmark. Selvom vi er et lille kirkesamfund med godt 5000 medlemmer, har vi engageret os i næsten alt, hvad der har rørt sig af levende økumenik igennem tiden.

I vid udstrækning drives vi af Jesu bøn i Johannesevangeliet 17, "At de alle må være ét(...), for at verden skal tro."

Med fra begyndelsen

Så snart det kunne lade sig gøre at være med i Det Økumeniske Fællesråd som selvstændig kirke, blev vi medlemmer. Det var i 1948. Samme år blev Kirkernes Verdensråd stiftet og vi var med fra starten!

Således har vi leveret arbejdskraft til mange udvalg og arbejdsgrupper. Danske Kirkedage har i alle årene også tiltalt en del baptister.

Lille kirkesamfund med stor bredde

Baptister er generelt dygtige organisationsmennesker. På trods af vores lidenhed, lever vi højt på gode relationer i alle retninger i det kirkelige landskab. Vi har som kirkesamfund - 53 menigheder og 12 af dem migrantkirker - en stor teologisk bredde. Derfor er der stor forskel på hvilket mellemkirkeligt samarbejde, vi tiltales af lokalt.

Økumeni lokalt og nationalt

Nogle steder finder baptisterne sammen med Den katolske Kirke og Folkekirken, andre steder er det med Pinsekirken, Den apostolske Kirke og Missionsforbundet eller hvad der nu er af lokale frikirker. Men helt generelt er vi glade for at samarbejde med andre kirker. Dette lokale samarbejde støtter vi nationalt igennem vores engagement i Danske Kirkers Råd.

"På trods af vores lidenhed, lever vi højt på gode relationer i alle retninger i det kirkelige landskab."

Lone Møller-Hansen

DEN FÆLLES BOG – DET FÆLLES SPROG

Af Birgitte Stoklund Larsen, generalsekretær, Bibelselskabet

DERFOR ER VI MED: Hvorfor er Bibelselskabet med i Danske Kirkers Råd? Fordi det ville være mærkeligt andet. Det er den korte forklaring.

Den fælles bog

Bibelen er fælles for alle kristne kirkesamfund, og derfor er det helt naturligt, at Bibelselskabet ifølge sine vedtægter er økumenisk - samtidig med at tilknytningen til folkekirken er stærk. Det kan synes selvmodsigende, men sådan er det - og i praksis fungerer det. På den måde er Bibelselskabet et sted, hvor kristne mødes på fælles basis på tværs af konfession og anden kirkelig tilknytning.

Det fælles sprog

I Danmark er der en bibeloversættelse, der er autoriseret af Dronningen til brug i folkekirken. Autorisationen er en konsekvens af forbindelsen mellem staten og folkekirken, men denne bibeloversættelse

er også i brug i en række andre kirkesamfund og organisationer. Den fælles bog - og i mange tilfælde den samme oversættelse - giver fælles sprog, og dermed helt indlysende forbindelser mellem kristne kirkesamfund i Danmark. Også på andre områder har disse fælles interesser, der varetages af Danske Kirkers Råd.

Udbred kendskabet

Bibelselskabet er sat i verden for at udbrede kendskabet til Bibelen, men det ville være en umulig opgave, hvis ikke det skete i samarbejde med kirker, kirkesamfund og kirkelige organisationer i Danmark. Derfor er det helt naturligt, at Bibelselskabet er en del af Danske Kirkers Råd - som én blandt mange, men også som en organisation med et anliggende, som andre medlemmer i Danske Kirkers Råd må forventes af have interesse i: At udbrede kendskabet til Bibelen og de bibelske beretninger.

“Bibelselskabet er et sted, hvor kristne mødes på fælles basis på tværs af konfession og anden kirkelig tilknytning.”

Birgitte Stoklund Larsen

GRUPPER & AKTIVITETER

Frihed og lige vilkår
Trosoplæring
Migrantmenigheder
Kristne i Mellemøsten
Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne
Kirker mod menneskehandel
Grøn Kirke

- udsnit af aktiviteter i 2015

Frihed og lige vilkår

Arbejdsgruppen henter sit mandat i Danske Kirkers Råds vedtægter, hvori det hedder, at det hører til formålet for rådet 'at arbejde for at sikre kristne kirkers og trossamfunds frihed og lige vilkår'.

Af Bent Hylleberg, BaptistKirken, formand for arbejdsgruppen

FRIHED OG LIGE VILKÅR: Arbejdsgruppen virker dels som en tænketank, der vurderer udviklingen på det kirke- og religionsretlige område, dels som sagsbehandler, når der opstår sager eller nye problemstillinger, som det er relevant, at Danske Kirkers Råd forholder sig til og udtaler sig om.

Møde med Trossamfundsudvalget

Trossamfundsudvalget, der arbejder med opfyldelsen af Grundlovens § 69 om en sammenhængende lovregulering af forholdene for andre trossamfund end folkekirken, indkaldte alle trossamfund til møde i Svendborg den 15. juni 2015. Hensigten var, at 'alle, der bliver berørt af en evt. trossamfundslov får mulighed for at komme til orde'. Her redegjorde Erling Tiedemann for vores 'Diskussionspapir', som vi havde udarbejdet til anledningen, og som vi havde haft til høring i kirkerne. Mødet blev gennemført, selv om regeringen havde udskrevet valg.

Efter regeringsskiftet lå arbejdet i Trossamfundsudvalget stille, indtil Bertel Haarder i oktober meddelte, at arbejdet kunne fortsætte med et tilrettet kommis-

sorium. Udvalgets sammensætning er fortsat uden repræsentation af de berørte kirker og trossamfund. To nye tilføjelser påpeger, at trossamfundene skal høres midtvejs, og eksplicit fastslås, at udvalget ikke skal forholde sig til de gældende skatteregler for trossamfundene - og derfor heller ikke til vores forslag om 'kirkeskat som kildeskat'.

Samarbejde med andre trossamfund

Efter Svendborg-mødet har vi arbejdet med 'brobygning' til de øvrige trossamfund, der omfattes af Trossamfundsudvalgets arbejde. Vi holder flere kanaler åbne: Folkekirke og Religionsmøde, Kristent-Muslimsk Samtaleforum og det nye af biskop Peter Skov-Jakobsen oprettede Jødisk-Kristent-Muslimsk-Forum. Her er § 69-kirkerne repræsenterede ved biskop Kozon (Den Katolske Kirke) og Lone Møller-Hansen (Frikirkeforum). Parallelt hermed holder vi os orienterede om, hvad der sker på det kirkeretlige felt i Norden. Vi deltog bl.a. i årets konference i Roskilde, hvor biskop Christian Alsted holdt foredrag om nordiske mindretalskirker.

“Vi har arbejdet med 'brobygning' til de øvrige trossamfund, der omfattes af Trossamfundsudvalgets arbejde. Vi holder flere kanaler åbne: Folkekirke og Religionsmøde, Kristent-Muslimsk Samtaleforum og det nye af biskop Peter Skov-Jakobsen oprettede Jødisk-Kristent-Muslimsk-Forum.”

Bent Hylleberg

Tilbage til Kirkeministeriet

Udvalget har længe set efter en mulighed for at tilbageføre § 69-kirkernes ressort til Kirkeministeriet. Danske Kirkers Råd henvendte sig med henblik herpå under regeringsforhandlingerne til den kongelige undersøger (Lars Løkke Rasmussen) og statsministeriets departementschef. Henvendelsen blev modtaget, og alle trossamfund er igen samlet i Kirkeministeriet, hvor den største historiske erfaring og de aktuelle kompetencer forefindes - også når det gælder 'de fra folkekirken afvigende trossamfund'.

Tavshedspligt og ejendomsskat

I årets løb poppede to standardproblemer op. En aktuel sag om tavshedsret og -pligt for en frikirkepræst foranledigede, at vi har bedt Trossamfundsudvalget om at inkludere dette problemfelt i udvalgsarbejdet. Det andet problem opstod, da en frikirke af

kommunen blev pålagt at betale ejendomsskat for dens kirkebygning. Kirkebygninger, der udelukkende anvendes til kirkeligt arbejde, er fritaget for ejendomsskat. Sidst på året modtog kirkerne en udførlig orientering om retsgrundlaget herfor.

Gruppens medlemmer

Udvalget mistede i julen dets nestor ved Erling Tiedemann død. Det indebærer et stort menneskeligt tab for os tillige med et vidensstab af rang. Udvalget blev fra årets begyndelse udvidet med Jørgen Thaarup (Metodistkirken) og Tonny Jacobsen (Pinsekirken). Herudover består det af Torben Hjul-Andersen, Czeslaw Kozon, Lars Lydholm og Bent Hylleberg, der er formand. Udvalget holdt i 2015 fire møder. Mads Christoffersen er udvalgets sekretær. Lisbet Christoffersen deltager lejlighedsvist som kommitteret.

I GRUPPEN SIDDER

- **Bent Hylleberg**, BaptistKirken i Danmark
- **Torben Hjul-Andersen**, Folkekirken
- **Czeslaw Kozon**, Den katolske Kirke
- **Lars Lydholm**, Frelsens Hær
- **Jørgen Thaarup**, Metodistkirken
- **Tonny Jacobsen**, Pinsekirken
- **Lisbet Christoffersen**, kommitteret medlem
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd

Trosoplæring

For første gang nogensinde henvender alle kirkesamfund i Danmark sig til befolkningen med en introduktion til den kristne tro - i form af et hæfte, en web-præsentation og lokale aktiviteter.

Af biskop Christian Alsted, formand for arbejdsgruppen

TROSOPLÆRING: Danmark i det 21. århundrede er præget af religiøs pluralisme og et markant traditionstab. Derfor er det betydningsfuldt at løfte den kristne tro frem, som har præget vores kultur i århundreder, og som vi tror stadig er et væsentligt budskab ind i den danske hverdag. Derfor henvender alle kirkesamfund i Danmark sig for første gang nogensinde til befolkningen med en introduktion til den kristne tro.

Projektet består af tre sammenhængende dele:

- A. Et hæfte som på en enkel, tydelig og vedkommende måde præsenterer den kristne tro, som den deles af landets kirkesamfund.
- B. En web-baseret præsentation af hæftets indhold, som anvender mediets muligheder.
- C. Uddeling af hæftet og opfølgende aktiviteter i lokale kirker, sogne og foreninger.

Med projektet henvender vi os bredt til den danske befolkning. Den trykte publikations målgruppe vil overvejende være den voksne del af befolkningen, mens den webbaserede udgave vil kunne tilpasses alle aldersgrupper.

Hovedforfatter til hæftet er Bent-Bjerring Nielsen, som er lærer på 3K-uddannelsen og præst i Apostolsk Kirke. Teksten er meget tæt på sin endelige form og vil blive tilsendt alle medlemskirker i Danske Kirkers Råd snarest.

Et hæfte om kristen tro

"Et enkelt hæfte om kristen tro", som er arbejdstitlen, henvender sig til den voksne dansktalende befolkning med en præsentation af kristen tro, som den deles bredt af alle kirkesamfund. Det bliver et hæfte på 20 sider.

Tekst og billedmateriale vil tage udgangspunkt i Fadervor og have "Vejen" som sin bærende metafor. Sprog og indhold vil være forståeligt, tydeligt og vedkommende. Her vil konkrete livsfortællinger lede ind til de store eksistentielle spørgsmål, og kristen praksis som bøn og deltagelse i gudstjeneste vil blive præsenteret som en naturlig del af kristen tro.

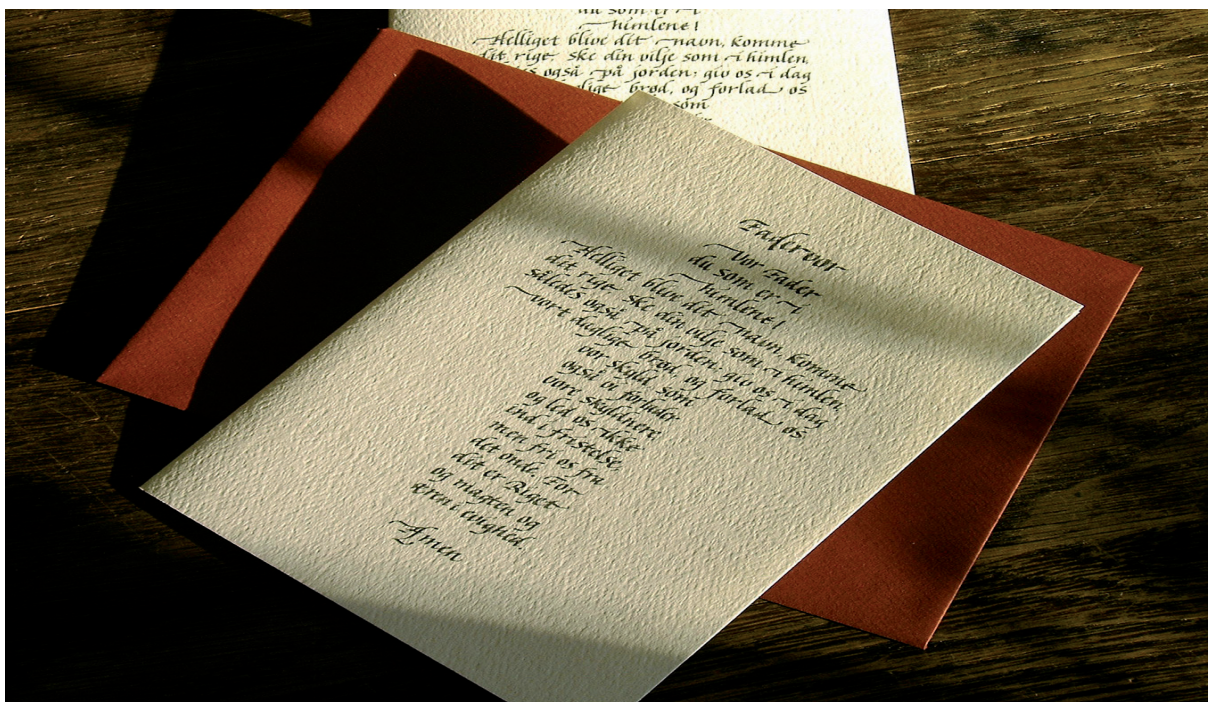
Netudgave

Den web-baserede præsentation sker i samarbejde med Kristeligt Dagblad i form af en sektion eller et særskilt tema under kristendom.dk.

Udgangspunktet er hæftets tekst og billedmateriale hvor vi udnytter det elektroniske medies muligheder i form af links til forklarende eller mere dybtgående information, grafiske oversigter, videoklip med interviews og små historier, samt interaktion med mulighed for spørgsmål og svar.

Uddeling og opfølgning

Hæftet vil mod en mindre betaling stå til rådighed for sogne, menigheder, grupper og foreninger til almindelig uddeling både internt og eksternt.

Vi vil opfordre kirkerne til at anvende hæftet og den web-baserede udgave som udgangspunkt for gudstjenester, foredrag, samtalegrupper, debatter, studiekredse og meget andet, som kan skabe refleksion og samtale om den kristne tro.

Vi vil opfordre til at uddeling såvel som opfølgende arrangementer planlægges i et samarbejde mellem forskellige kirkesamfund.

Materialet vil være understøttet af en brugervejledning til hjælp og inspiration.

Projektets startdato vil være i slutningen af 2017 eller begyndelsen af 2018 - dette koordineres i forhold til Reformationsåret og andre større kampanjer i den forbindelse.

Økonomien i projektet afhænger af

- Frivillige bidrag fra de enkelte kirkesamfund, stifternes, provstiernes og menighedsrådenes midler.

- Folkekirkens Fællesfonds 2017-midler.
- Fonde - primært fonde som stiller sig positivt til kirkeligt arbejde.
- Indtægter fra salg af hæftet til sogne, kirker og foreninger.

Økumenisk tilslutning er afgørende

Projektets gennemførelse og succes står og falder med medlemskirkernes tilslutning og opbakning. Her er ikke mindst Folkekirkens Mellemkirkelige Råds tilslutning afgørende.

Vi vil bede Danske Kirkers Råds forretningsudvalg og medlemskirkerne forholde sig til hvem, der er afsender. Desuden vil vi umiddelbart efter årsmødet henvende os til medlemskirkerne med en anmodning om økonomisk støtte til projektet fra hvert kirkesamfund på kr 10.000.

Det er fortsat muligt for kirkesamfund, der ikke er repræsenterede i arbejdsgruppen, at tilsætte et medlem.

I GRUPPEN SIDDER

- Niels Iver Juul, Folkekirkens Mellemkirkelige Råd
- Ole Buchardt Olesen, Folkekirkens Mellemkirkelige Råd
- Bent Bjerring-Nielsen, Apostolsk Kirke
- Czeslaw Kozon, Den katolske Kirke
- Jakob Rønnow, FDF
- Gudrun Lydholm, Frelsens Hær
- Johannes Nissen, Aarhus Universitet
- Christian Alsted, Metodistkirken
- Mads Christoffersen, Danske Kirkers Råd

Migrantmenigheder

Af Birthe Munck-Fairwood, Tværkulturelt Center, medlem af arbejdsgruppen

MIGRANTMENIGHEDER: Migrantpræster gik på opdagelse i dansk kirkeliv ved årets migrantkonference. Det er den sjette conference, migrantgruppen står for. Igen var der mere end 50 præster og ledere fra mere end 30 migrantmenigheder i hele landet.

Livgivende forskellighed

Den livgivende forskellighed blev fejret, da herboende migrantpræster og menighedsledere med rødder i 25 lande for sjette gang var samlet på Brogården i Middelfart i Kristi Himmelfartsferien for at dele erfaringer og visioner om at være menighed i Danmark.

Programmet spændte bredt fra åbningsforedrag om danskernes tro, folkekirken og mission i Danmark til en afrikansk psykologs erfaringsnære oplæg om præsteliv og stresshåndtering. Derudover var der rig lejlighed til samtaler og networking hen over de to døgn i naturskønne omgivelser ved Lillebælt.

Næste generation

Miriam Munksgaard er dansker og voksede op i Mellemøsten. Maddou Kwassi er fra Elfenbeskysten og voksede op i Danmark. De fortalte om, hvordan en opvækst med flere kulturer har præget deres kristne identitet og kulturelle tilhørsforhold. Det rejste spørgsmålet om, hvorvidt det er muligt - og ønskeligt - at fastholde flerkulturelle unge i migrantmenighedernes eksilkultur. Har de unge brug for noget andet og mere for ikke at miste deres kristne tro i Danmark? For mange migrantmenigheder er det presserende spørgsmål.

Forventninger til folkekirken

Hvorfor interesserer folkekirken sig for migrantmenigheder? Det spørgsmål forsøgte Mogens Mogenssen, formand for Folkekirkens mellemkirkelige Råd, at besvare på konferencens sidste dag. Spørgsmålet gav anledning til en livlig debat, hvor migrantpræster bød ind med deres forventninger til folkekirken. Ikke overraskende stod lån af lokaler højt på ønskelisten.

Men flere understregede samtidig, at de ikke kun ønsker at modtage, men også at bidrage til folkekirken liv og vækst. Som en afrikansk præst udtrykte det: "Folkekirken er som en sovende kæmpe. Vores vision er at vække kæmpen!"

Bøn og samhørighed

De godt 60 deltagere kom fra hele verden og mange forskellige kirketraditioner. Men midt i mangfoldigheden af trosudtryk oplevede deltagerne en stærk samhørighed om den fælles kristne tro, der ikke mindst kom til udtryk ved den afsluttende nad-

vergudstjeneste, hvor alle forenedes i bøn for verdens brændpunkter - og for hinanden og de mange muligheder og udfordringer fremover som Guds mangfoldige menighed i Danmark.

Migrantkonferencen var arrangeret i et netværks-samarbejde mellem Danske Kirkers Råd/Migrantgruppen, Apostelkirken, Kirkernes Integrations Tjeneste og Tværkulturelt Center. Præsternes ophold blev betalt af stiftsudvalg, menighedsråd, Den katolske Kirke, Baptistkirken i Danmark og Chr. P. Hansen og Hustrus Fond.

CITATER fra konferencen

"Jeg har opdaget mangfoldigheden i dansk kirkeliv."

"Nu ved jeg, at danske kirker gerne vil samarbejde med os."

"Jeg har mødt nye mennesker, som jeg vil holde kontakt med fremover, så vi kan støtte hinanden."

"Jeg har lært, hvordan jeg som præst kan forebygge stress og burnout."

I GRUPPEN SIDDER

- **Birthe Munck-Fairwood**, Tværkulturelt Center
- **Hans Henrik Lund**, Kirkernes Integrations Tjeneste
- **Niels Nymann Eriksen**, Apostelkirken på Vesterbro
- **Mads Christoffersen**, Danske Kirkers Råd

Kristne i Mellemøsten

Kristnes forhold i Mellemøsten er noget, der optager os som økumenisk fællesskab - ikke mindst i en tid med religiøs ekstremisme og politisk ustabilitet. I 2015 var det dog især situationen i Israel/Palæstina, der havde vores fokus.

Af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

KRISTNE I MELLEMØSTEN: I forlængelse af Danske Kirkers Råds svar på det palæstinensiske Kairos-dokument og vores engagement i det økumeniske ledsagerprogram, EAPPI, i Jerusalem og på Vestbredden, rejste en kirkelegation afsted - et samarbejde med Folkekirkens mellemkirkelige Råd og Folkekirkens Nødhjælp. Det var en rejse, der gjorde dybt indtryk på deltagerne. Disse indtryk har deltagerne efterfølgende delt lokalt i kirker og menigheder og rettet henvendelse til politikere for at drøfte situationen i området.

Delegationen mødte undervejs kirkeledere, repræsentanter fra både israelske og palæstinensiske menneskerettighedsorganisationer, danske og israelske journalister og helt almindelige mennesker, der er personligt og helt konkret præget af situationen på Vestbredden, der nu har været besat område i snart 50 år.

Adskillelse

Overalt hvor vi befandt os er det under adskillelsens vilkår. Da vi skulle fra en by til en anden, skulle vi gennem militære kontrolstationer - de såkaldte checkpoints. Denne adskillelse mellem områder og mellem byer betyder helt konkret adskillelse mellem mennesker. Palæstinensere kan ikke frit besøge hinanden, og man kan ikke bare lige flytte til en anden by, hvis man finder venner, en kæreste der eller vil prøve at bo der. Det kræver alt sammen særlige tilladelser. Men det betyder også noget for forholdet mellem israelere og palæstinensere. Med den stigende militarisering med stigende kontrol og barrierer er der ikke et 'naturligt' forhold mellem israelere og palæstinensere.

Spøgelsesbyen Hebron

Nogle talte endda om en 'hebronisering' af de besatte områder. Ved et besøg i Hebron bliver det

klart, hvad der menes med det. Byen har 200.000 palæstinensiske indbyggere. Imidlertid har en gruppe på 500 israelere oprettet tre mindre bosættelser midt i den gamle by. Militæret har her - som ved andre bosættelser - slået en ring om bosættelsen. Det betyder konkret, at man har tømt bykernen for palæstinensere, således at byen i dag mest af alt ligner en spøgelsesby. Tidligere levende handels-gader ligger nu øde hen. Det var en rystende oplevelse at være i Hebron og gå fra checkpoint til checkpoint i disse øde områder.

Intet er neutralt – heller ikke tavsheden

Ser man et kort over Vestbredden minder det om en hullet ost. De palæstinensiske områder ligger spredt. Ind imellem ligger israelsk kontrollerede områder, bosættelser, naturreservater, israelske landbrug, arkæologiske områder mm. Hvad der kan forekomme rimelig neutralt i en dansk sammenhæng er i de besatte områder gennempolitiserede med store konsekvenser for den palæstinensiske del af befolkningen. Der føres f.eks. vand og el gennem palæstinensiske områder ind til de ulovlige bosættelser, mens palæstinenserne selv ikke har adgang til el og vand, men må købe vand i den lokale by - også til deres kvæg.

Palæstinensiske landsbyer rives ned, hvis de ligger for tæt på bosættelserne eller hvis man har bygget tilbygninger som latriner eller stalde uden tilladelser. Der er ingen bevægelsesfrihed eller almindelig adgang til land - heller ikke land som er ejet af palæstinenserne selv. Når man går eller kører fra det ene sted til det andet, er det tydeligt, at intet er neutralt.

Heller ikke tavshed er neutral. Som Den katolske Kirkes Patriark i Jerusalem Fouad Twal udtrykte det, er tavshed det samme som medskyldighed. Når vi nu ved, hvad der foregår i de besatte områder, har vi en forpligtelse til at fortælle om det og tale imod uretfærdigheden.

Et Kairos – en tid for håb og handling?

En gruppe kristne skrev for nogle år siden et dokument til kirker rundt om i verden om at vise solidaritet med de kristne palæstinensere. Danske Kirkers Råd besvarede dengang det såkaldte Kairos-dokument fra de palæstinensiske kristne. På delegationsrejsen fik vi mulighed for at mødes med en større gruppe af forfatterne.

Der er ifølge dem ingen tvivl om, at det lige nu er et Kairos-øjeblik. Det er det øjeblik, hvor vi oplever Guds nåde og storhed på trods af al den menneskelige lidelse, og vi bliver kaldet til at reagere, handle og skabe forandring. At kæmpe mod besættelsen er ifølge disse kristne palæstinensere at kæmpe mod en synd begået mod Gud og mennesker. Besættelsen 'ødelægger gudsbilledet hos den israeler, der er blevet besætter, ligesom den ødelægger gudsbilledet i de palæstinenserne, der lever under besættelsen, fordi den fratager dem deres basale menneskerettigheder givet af Gud', som der står i det palæstinensiske Kairos-dokument.

Der er i sandhed stadig brug for bøn, håb og handling sammen med alle af god vilje i Det Hellige Land.

DANSKE KIRKERS RÅDS DELTAGERE PÅ REJSEN

- Anders Gadegaard, formand, Danske Kirkers Råd
- Hannelise Tvedt, Frelsens Hær
- Line Therese Larsen, Den katolske Kirke
- Mads Christoffersen, generalsekretær, Danske Kirkers Råd

Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne

Af Mads Christoffersen, generalsekretær i Danske Kirkers Råd

KONTAKTGRUPPEN FOR MUSLIMER OG KRISTNE fortsætter dialogen mellem kristne og muslimer både i Danmark og i Mellemøsten.

Fælles udtalelser

I begyndelsen af januar 2015 krævede angrebet på satiremagasinet Charlie Hebdo en klar stemme mod vold og for fred. Det kom der fra Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne. En udtalelse, der bl.a. virkede som inspiration i andre interreligiøse sammenhæng i vores nabolande.

Allerede måneden efter var det desværre igen nødvendigt med en opfordring til fred og fællesskab i skyggen af drabene i København. I februar reagerede Kontaktgruppen for Muslimer og Kristne hurtigt og meget klart sammen med Danske Kirkers Råds forretningsudvalg på drabene ved Krudttønden og synagogen i København - og det vakte genlyd. Samme dag kom den fælles udtalelse ud i en bred vifte af danske medier. Det var et klart budskab vi kom med: 'Angreb som dem, der er sket i København er et angreb på medmenneskeligheden. Derfor er det vigtigt, at vi på tværs af religiøse og politiske skel står sammen for fredelig sameksistens og respekt for frihed og demokrati', som der stod.

I løbet af året oplevede vi et stadigt stærkere samarbejde mellem kristne og muslimer, men også en god og vigtig kontakt til det jødiske samfund i Danmark.

Internationalt samarbejde

Internationalt arbejde mod ekstremisme har også været i fokus som en del af vores samarbejde med Arab Group for Muslim-Christian Dialogue i Libanon. Året igennem har vi mødtes med kristne og muslimer fra Danmark og Mellemøsten og indsamlet artikler med fokus på ekstremisme på vores fælles web-plattform på www.danisharabdialogue.org som forberedelse til den dansk-arabiske dialogkonference i maj 2016.

Dialogkonference i Danmark

I 2014 var vi medvært for en dansk-arabisk dialogkonference i Istanbul. I 2016 er vi medværter for den opfølgende dialogkonference i København. Som optakt til konferencen arrangeres en mindre delegationsrejse til Libanon for religiøse repræsentanter og medlemmer af Folketinget med særlig fokus på bekæmpelse af religiøs ekstremisme.

I GRUPPEN SIDDER

- Anders Gadegaard, folkekirken
- Asmat Mojaddedi, Muslimernes Fællesråd
- Birte Jacobsen, folkekirken
- Gina Al-Farra
- Mads Christoffersen, Danske Kirkers Råd
- Peter Götz, Det danske Missionsforbund
- Sami Kücükakin, Muslimernes Fællesråd
- Stine Høxbroe, Muslimernes Fællesråd
- Kåre Schelde, Folkekirke og Religionsmøde

Se bloggen på www.kristmus.dk og bliv tilmeldt nyhedsbrevet
Læs mere om dialogarbejdet på www.danisharabdialogue.org

Kirker mod menneskehandel

Af Karin Kjærgaard, Kirkernes Integrationstjeneste, formand for arbejdsgruppen

KIRKER MOD MENNESKEHANDEL: Formålet med arbejdsgruppen er dels at oplyse kirker om initiativer til bekæmpelse af menneskehandel og dels at engagere kirker og kirkelige organisationer i kampen mod menneskehandel. Arbejdsgruppen virker desuden som en netværksgruppe for kirkelige aktører i arbejdet mod menneskehandel. I 2015 har gruppen haft fokus på fire områder i Danmark og udlandet.

Night Light Café på Vesterbro Torv

Caféen er specifikt målrettet de nigerianske kvinder i sexindustrien i Danmark. Caféens formål er at give kvinderne et pusterum fra nattens aktiviteter. Caféen holder åbent tre nætter om ugen. Ca. 45 danske kvinder er frivillige medarbejdere. Der blev afviklet fire møder for frivillige medarbejdere, fem møder i partnergruppen og otte møder for ledergruppen. Der kommer i gennemsnit 35-40 kvinder i natcaféen, og de frivillige møder desuden 30-35, når de deler kaffe og te ud på gaden.

Forberedelse til Himmelske Dage

Kirker mod menneskehandel har involveret sig i Himmelske Dage og deltager med et arrangement på Vesterbro Torv lørdag 7. maj kl. 13-18:

- Åbning ved den amerikanske Deputy Chief of Mission Karl Stoltz og den rumænske Ambassadør Matei Viorel Ardeleanu.
- Udstilling bestående af fire lukkede rum, som gør processen 'fra fri til slave' mere visuel for publikum.

- Gospelkoret Oikos medvirker ved arrangementet.

Foredrag ude i landet

Der er afviklet 14 foredrag rundt omkring i landet med fokus på menneskehandel globalt og i Danmark. Med udgangspunkt i Night Light Café blev emnet nærværende, da det bliver synligt, at menneskehandel foregår i Danmark. Det har resulteret i, at flere frivillige, med forskellige kompetencer, tilbyder sig med hjælp til f.eks. IT, kommunikation & markedsføring via sociale medier og som frivillige i natcaféen.

Projekter i Nigeria

Kirker mod menneskehandel prioriterer en helhedsorienteret indsats og støtter to projekter i Nigeria:

- Åbning af safehouse i Abuja i april 2015
- Afvikling af tre statsleder-konferencer og kampagner i 30 landsbyer

Begge projekter er i god udvikling og har positiv effekt for de personer, projekterne henvender sig til og for de ansatte/frivillige personer, der er engageret. Kirkernes Integrations Tjeneste og Byens Valgmenighed står for driften af projekterne sammen med lokale partnere.

I GRUPPEN SIDDER

- Anita Pedersen, BaptistKirken
- Anny Schou, Baptistkirken
- Christine Riegels, Den katolske Kirke
- Flemming Kramp, Kirkeligt Centrum
- Inge-Lise Lollike, Danmarks økumeniske Kvindekomite
- Julie Dalsgaard, Night Light Café på Vesterbro Sogn
- Karin Kjærgaard, Kirkernes Integrations Tjeneste
- Malene Muusholm, Reden International

Af Keld Balmer Hansen, formand for arbejdsgruppen

GRØN KIRKE: Grøn Kirke-Gruppens ti medlemmer mødes cirka seks gange årligt, og vi har altid mange ideer til, hvordan vi kan inspirere både kirker og samfund til at blive grønnere ved at tage et medansvar for klima og miljø. Derfor er det aldrig kedeligt at sidde med ved vore møder, hvor der trykkes mere på speederen end på bremsen.

Inspiration og ideer til kirker

2015 har været et godt år. Vi har haft stiftssamarbejder med Aalborg, Aarhus og Roskilde stifter, og i 2016 indledes et stiftssamarbejde med Københavns Stift. På baggrund af disse samarbejder kan vi se, at flere kirker vælger at blive grønne, så vi ved årets afslutning var oppe på 156 grønne kirker. I året, der gik, har de grønne kirker løbende fået tilsendt nyhedsmails med tips, ideer og inspiration, og Skabelsestiden i perioden 1. september til 4. oktober har som hidtil været en del af vores satsning. Desuden

er der i 2015 udarbejdet et inspirationsmateriale kaldet "Det grønne kirkeliv", og en ny og revideret tjekliste til at blive Grøn Kirke og Grøn Kirkelig Organisation er også udgivet.

Film om Grøn Kirke

2015 var også året, hvor Kirkernes Verdensråd havde blik for Grøn Kirke i Danmark. I efteråret blev der derfor produceret en kortfilm på engelsk om Grøn Kirke. Filmen kan ses på Grøn Kirkes hjemmeside.

Pilgrimsvandring og klimatopmøde

Grøn Kirke var også med i optakten til klimatopmødet COP 21 i Paris. I lighed med kirkerne i Norge og Tyskland arrangerede vi pilgrimsvandringer, og mange steder i Danmark gik man for at vise sin påskønnelse og taknemmelighed over for skaberværket.

Kirkens jorde

Kirkens jorde har været og vil fortsat være et stort tema i Grøn Kirke. Vi har lavet en forundersøgelse af, hvordan kirkens jorde anvendes. Vi vil gerne inspirere til, at kirkerne rundt om i landet bliver mere bevidste om kirkernes forvaltning af deres udendørsarealer. Omlægning til økologisk drift er en mulighed. Der er også eksempler på, at kirker planter skov på deres jorde eller udlægger jord til rekreative arealer til gavn for lokalbefolkningen. Vi holdte den 1. oktober en konference i København, hvor mange forskellige eksperter kom med deres bud på, hvordan de mener, at kirkens arealer inklusive kirkegårdene kan anvendes på en mere kreativ måde.

Vi træder fortsat på speederen

I Grøn Kirke-Gruppen er vi for øjeblikket - i et samarbejde med KFUM-spejderne - ved at lægge sidste hånd på et aktivitetsmateriale til kirker og spejdere. Grøn Kirke vil også være tilstede på Himmelske Dage i København i maj 2016, og i 2017 håber vi, at de grønne kirker vil deltage i projektet "Plant håb" med særlig fokus på træplantning herhjemme og ude i verden. 2016 bliver et år, hvor vi fortsat træder på speederen - forhåbentlig til god gavn for kirkerne og for det øvrige samfund.

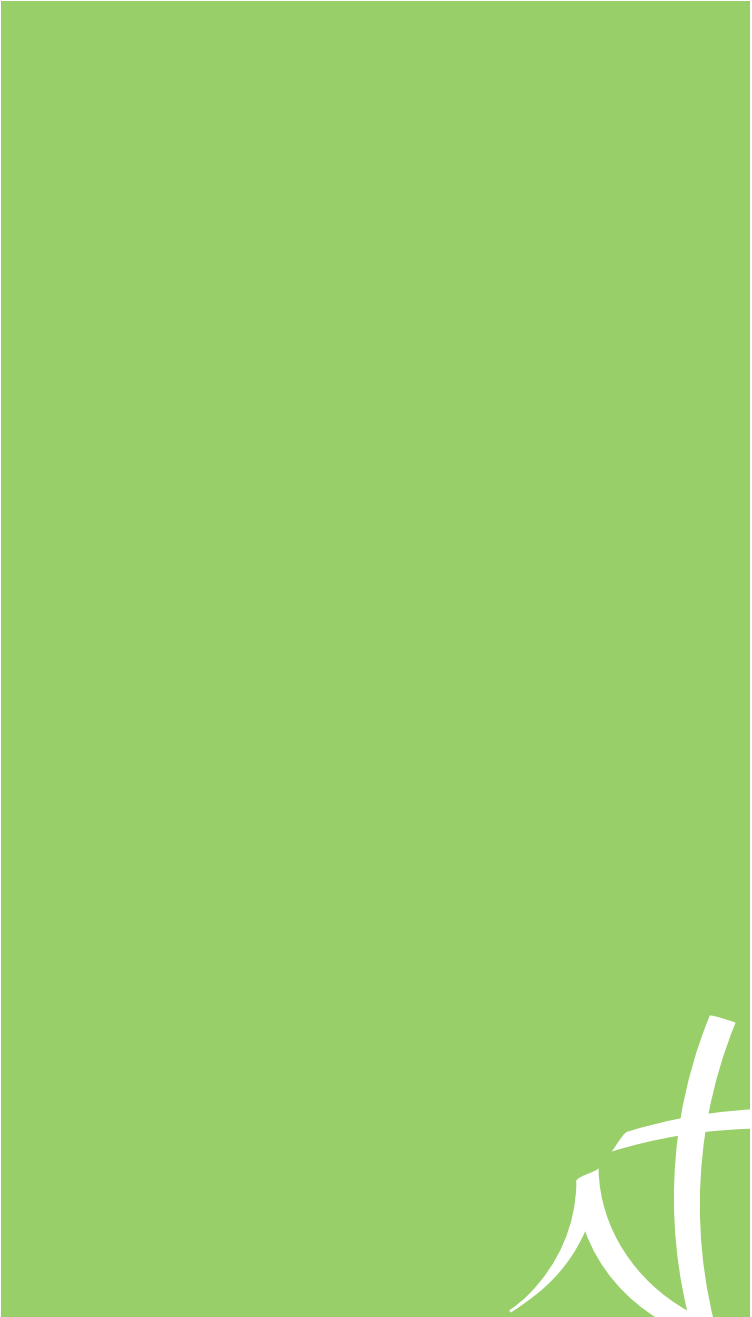
I GRUPPEN SIDDER

- **Birthe Juel Christensen**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Helene Rasmussen**, folkekirken
- **Keld Balmer Hansen**, folkekirken
- **Linda Rønnow**, Folkekirkens Nødhjælp
- **Martin Ishøj**, folkekirken
- **Michael Svane**, folkekirken
- **Mogens Brandt**, Økumenisk Ungdom
- **Peter Fischer-Møller**, folkekirken
- **Sofie Petersen**, folkekirken
- **Ulla Pinborg**, Den katolske Kirke
- **Agnes Haugaard**, folkekirken
- **Lise Palstrøm**, folkekirken
- **Hanna Smidt**, Danske Kirkers Råd

Læs mere på www.gronkirke.dk eller like os på Facebook.

DANSKE KIRKEDAGE

DANSKE KIRKEDAGE

Af Bitten S. Kjær, formand for Styrelsen for Danske Kirkedage

Danske Kirkedage 2016 er Himmelske Dage i København.
Det bliver stort og helt anderledes end før.

DANSKE KIRKEDAGE: I 2015 begyndte Himmelske Dage i København for alvor at tage form. Det har betydet flere møder for styrelsen for at bakke sekretariatet for Himmelske Dage op og drøfte retningen for arbejdet.

Et imponerende arbejde

Når man kommer på sekretariatet for at holde styrelsesmøde, mødes man af travlhed og optagethed. Der arbejdes hver dag for at samarbejder og nye ideer skal lykkes. Styrelsen er imponeret over, hvor mange tråde sekretariatet holder fast i for at lave den største kirkefestival nogensinde i Danske Kirkedages historie.

En gang hver anden måned har styrelsen afholdt møder med sekretariatet for være tætte sparingspartnere på den økumeniske bredde, den nye udvikling af et stort og åbent arrangement og økonomien bag. Styrelsen har haft et særligt øje på de mennesker, der står bag Himmelske Dage, så der hele tiden er lyst, motivation og energi til det store arbejde.

Debat om Danske Kirkedage

Styrelsen drøfter kontinuerligt, hvor vi er på vej hen med Danske Kirkedage, med det økumeniske arbejde og ikke mindst med kirkedagenes plads og berettigelse i dagens samfund. Denne debat flyttes nu ud

i offentligheden under Himmelske Dage, da styrelsen er vært for en debat fredag d. 6. maj 2016, hvor vi stiller skarpt på den udvikling kirkedage har været i helt fra begyndelsen og til nu. Debatten flankeres af en flot fotoudstilling i Vor Frue Kirke under Himmelske Dage, der viser udvalgte fotos fra 1968-1986 med tema omkring den aktivistiske del af Danske Kirkedage.

Stor afslutningsgudstjeneste

Styrelsen er arrangør af afslutningsgudstjenesten for Himmelske Dage. 2015 har budt på planlægningsmøder for at skabe en bred økumenisk gudstjeneste - en festlig afslutning på nogle spændende dage i København. Under gudstjenesten bliver der sat spot på vores fælles ansvar for hinanden og verden. Vi håber, at mange vil komme og tage del i både fejringen af Himmelske Dages afslutning, men også være med til den ceremoni, hvor vi kan give stafetten videre til et nyt godt sted for afholdelse af Danske Kirkedage om tre år.

Vi glæder os til Himmelske Dage

I 2015 er der mange fra vores forskellige medlemskirker og -organisationer, der har sagt ja til at medvirke på forskellig vis til Himmelske Dage. Styrelsen vil her gerne takke for den store opbakning, det gode medspil og de mange nye ideer, der nu bliver prøvet af på Himmelske Dage. Vi ses i maj 2016.

I STYRELSEN SIDDER

- Anne Mie Skak Johanson, Dansk Oase
- Bess Serner-Pedersen, suppleant, Alpha-Danmark
- Bitten Schjødt Kjær, formand, FDF
- Henrik Bang Bjørgo, Den katolske kirke i Danmark
- Mads Christoffersen, sekretær, Danske Kirkers Råd
- Nicolaj Stubbe Hørlyck, KFUM og KFUK
- Poul Kirk, kasserer, Frikirkenet

KIRKERNES FOLKEFEST

Interview af Mads Christoffersen, generalsekretær for Danske Kirkers Råd

Rune Reimer Christensen er ansat ved sekretariatet for Himmelske Dage. Han ser frem til fire festlige dage, hvor København kommer til at summe af aktiviteter både for den vante Kirkedage-deltager og den nysgerrige strøggænger.

Hvordan vil du karakterisere Himmelske Dage?

Himmelske Dage er en folkefest, som danske kirker er vært for, derfor får festen sit kirkelige præg. Men vi kan forvente os, at deltagerne vil møde kirken uden for kirkens normale rammer - nemlig på pladser og stræder i centrum af København.

Hvordan sikrer I kirkernes og de kirkelige organisationers engagement lokalt i København?

Himmelske Dage begynder torsdag aften i de enkelte sognekirker i København. De næste dage samler festivalen sig i indre by, hvor de kirkelige organisationer stiller op i telte på pladserne.

Hvordan ser du for dig at Indre By vil være under Himmelske Dage?

Dem, der har besøgt kirkedage tidligere, vil i København møde en anden festival, end de har oplevet tidligere. De skal orientere sig i København og finde og opleve de store bykirker. Desuden vil de blive mødt med et omfattende program, hvor over 300 begivenheder foregår i løbet af festivalen.

Den 'nysgerrige strøggænger' vil møde en festival med musik, foredrag, workshops og meget mere. Jeg tror strøggængerne vil blive overraskede over, hvor mangfoldigt kirkerne kan præsentere sig. Og de vil også blive positivt overraskede over, hvor meget kirkerne kan byde på, hvis de kommer til at se i programmet.

Hvordan er programmet blevet modtaget?

Programmet er blevet modtaget med forundring over, hvor mange begivenheder der er. Da programmet endnu ikke forelægger i en trykt udgave, skal man orientere sig i det elektroniske program. Som programmet præsenterer sig, virker det meget omfangsrigt og kan være lidt svært at få det fulde overblik over.

Hvordan oplever du engagementet fra de forskellige kirker og organisationer?

Engagementet fra kirker og organisationer er stort. Det ses alene af det omfattende program, hvor så mange bidrager.

Hvad kan vi forvente os af åbningen og afslutningen?

Åbningen bliver markeret ved tre store festgudstjenester i Vor Frue Kirke, Trinitatis Kirke og Holmens Kirke. Efter gudstjenesterne bliver der et åbnings-show på Nytorv med musik, taler og festlige indslag. Alle der deltager vil opleve en meget festlig åbning både i kirkerne og på Nytorv.

Afslutningen vil blive afholdt på Nytorv med en gudstjeneste og efterfølgende overdragelse til næste værtsby. Efter nogle begivenhedsfyldte dage vil afslutningen kalde på eftertanke og være en værdig afslutning på et stort arrangement.

Er der andet, du gerne vil sige?

Det er første gang, at Danske Kirkedage kommer til København. Og det er første gang, at festivalen kommer til fylde så meget i værtsbyens bybillede. Det er en unik mulighed for, at kirkerne kan spille en rolle i det samfund, de er kirke i. I disse tider, hvor kirkerne har ry for at være svære at forholde sig til for de fleste danskere, er Himmelske Dage et forsøg på at bryde de skjulte barrierer imellem danskerne og kirkerne.

Jeg tror det er en festlig mulighed for et godt møde. Som de siger i slutningen af filmen Casablanca: "this is the beginning of a beautiful friendship".

I DEN LOKALE KOMITE SIDDER

- Hans Grishauge, formand, Folkekirken
- Jarle Tangstad, næstformand, Pinsekirken
- Kaare H. Nielsen, Den katolske Kirke
- Helene Rasmussen, sekretariatet
- Rune Reimer Christensen, sekretariatet
- Mia Rahr Jakobsen, sekretariatet

Desuden er Himmelske Dage bygget op af en masse udvalg med hver deres tovholder.

LÆS MERE: www.danskekirkedage.dk og www.himmelskedage.dk

ØKUMENI UDE & HJEMME

Nordisk-baltisk samarbejde
Det økumeniske studielegat
Folkemødet på Bornholm

NORDISK-BALTISK SAMARBEJDE

Af Knut Refsdal, generalsekretær for Norges Kristne Råd

NORDISK-BALTISK SAMARBEJDE:

Hvert år mødes de økumeniske råds ansatte fra nordiske og baltiske lande. I 2015 fandt mødet sted hos Frelsens Hær i Moss syd for Oslo den 26.-28. januar. Det er et vigtigt netværk, der danner rammen om erfaringsudveksling og diskussioner og det økumeniske arbejde nationalt, regionalt og globalt.

Økumeni og religionsdialog

Udover rapportering fra alle lande og fælles morgen- og aftenandagt var det især den interreligiøse dialog, der var i fokus på mødet i 2015. I Norge er det 20 år siden, at man etablerede Samarbejdsrådet for tros- og livssynssamfund (STL). Med på mødet var således generalsekretær Mehthab Afsar fra Det islamiske Råd Norge og Lars-Petter Helgestad fra Humanisterne. Begge er medlemmer af STL og kunne give en orientering om Rådets arbejde og prioriteringer.

Mission og mangfoldighed

Mangfoldigheden af religion og tro kendetegner vores tid. Gennem de sidste årtier har verden gennemgået kulturelle, sproglige, demografiske og geografiske ændringer, der er uden sidestykke i historien. For første gang er vi ved at blive et virkelig globalt samfund - også i Norden. Mennesker af forskellig tro og mange helt uden tro lever side om side. Vi er forpligtet til samvær, samtale og samarbejde på tværs af religiøse ståsteder - det er en uundværlig del af kirkens mission.

Kirkernes europæiske samarbejde (KEK) og Kirkernes Verdensråd er altid på dagsorden på de nordisk-baltiske møder. I Kirkernes Verdensråds missionsdokument (2013) lægges der op til et inkluderende missionsyn og forhold til mennesker af anden tro: 'I dag møder vi mennesker med mange forskellige former for tro, ideologi og overbevisning. Vi tror, at livets Ånd bringer glæde og livsfylde. Guds ånd kan derfor findes i alle kulturer, som bekræfter livet. Helligånden virker på uransagelige måder, og vi forstår ikke fuldt ud Åndens gerning i andre trostraditioner. Derfor gør autentisk mission den 'anden' til en partner, ikke til et 'objekt' for mission', står der i missionsdokumentet (afsnit 93).

Givende samarbejde

Efter det nordiske økumeniske råd blev afskaffet for et par år siden, er det generalsekretærene for de økumeniske råd, der har overtaget ansvaret for planlægningen af de nordisk-baltiske møder. De holder sig løbende orienteret i de mange netværk og kan således orientere til de fælles møder i januar hvert år.

Forholdet mellem de nordiske og baltiske kirker og økumeniske råd er godt. Der er stor glæde ved samarbejdet. Disse årlige møder er et vigtigt mødested. Vi har meget at vinde ved at møde hinanden og diskutere fælles udfordringer i kirken og samfundet.

MÅLTIDET I DEN GRÆSK-ORTODOKSE KIRKE

Af Vivi Grynderup Andersen, modtager af Det økumeniske Studielegat 2015

Hvert år uddeles Det økumeniske studielegat til en studerende, der vil dygtiggøre sig i udlandet i økumeniske studier. I 2015 modtog Vivi Grynderup Andersen legatet til at undersøge forståelsen af måltidet i Den græsk-ortodokse Kirke.

Fest og faste

Umiddelbart genereres og forstærkes glæden ved mad i Grækenland ved den afveksling i maden, kirkens fasteregler byder. Med mere end 180 fastedage om året, hvis man følger reglerne fuldtud, sætter det sine spor i dagligdagen. Udover at en vekslen forstærker glæden ved både fest- og fastemaden, er maden også på den måde med til at fastholde, hvad der ligger i fasten og festen.

Ved siden af kirkeårets indflydelse på den mad, der indtages og hvornår, lægger nadveren så at sige den daglige bund. For at fremhæve Kristi nærvær i brødet bruges syret brød. Hævningen symboliserer det guddommelige nærvær, som også gæringen i druesaften gør.

Inkarnationen

Kendetegnende for græsk og ortodoks teologi i det hele taget er en meget radikal forståelse af inkarnationen i Jesus. Ofte lyder argumentet, at når alt består ved Kristus, som det hedder i Kol. 1,17, så må inkarnationen også gælde alt. Det betyder ikke bare, at enhver dualisme mellem ånd og materie ophæves, men også at Kristus har lod og del i selv den og det mindste.

Jeg er sikker på, at den tryghed og glæde ved det materielle herunder specielt mad men også naturen, som kommer til udtryk i mangfoldige græske sammenhænge, bunder i visheden om Kristi nærvær overalt. Også den sanselighed, som grækerne udviser, tror jeg er udviklet på det grundlag.

Hvedekornet

Fordi Kristus af alt det eksisterende bruger brødet som sit legeme, så indtager brødet en særstilling. I nadverens brød og vin modtages han. Brød i særlige former og udgaver indgår også ved de forskellige personlige overgangsmarkeringer blandt andet ved begravelsen. Denne praksis henter sin begrundelse i Jesu udsagn i Johs. 12,24 om hovedkornet, der skal lægges i jorden for at bære mange fold.

Det var et meget lærerigt ophold og det har været afgørende for udarbejdelsen af et BA-projekt under Grækenlandsstudier, som skal afleveres nu. Projektet har titlen: En undersøgelse af hvilken indflydelse den græsk ortodokse kirke har haft og har på den betydning og funktion mad og det at spise sammen har i Grækenland til hverdag og til fest belyst ud fra eukaristien og dens omsætning i praksis.

Læs hele Vivi Grynderup Andersens rapport på www.danskekirkersraad.dk

I BESTYRELSEN FOR STUDIELEGATET SIDDER

- Bent Hylleberg, Baptistkirken i Danmark
- Bent Bjerring-Nielsen, 3K-uddannelsen
- Kirsten Busch-Nielsen, Det teologiske Fakultet i København
- Hannah Broadbridge, Folkekirkens mellemkirkelige Råd
- Birger Nygaard, Folkekirkens mellemkirkelige Råd
- Maria Pedersen, Danske Kirkers Råds sekretær

FOLKEMØDET PÅ BORNHOLM

Af John Mester, koordinator for det kirkelige telt Mellem Himmel & Jord

FOLKEMØDET PÅ BORNHOLM: Siden 2012 har Danske Kirkers Råd været stærkt engageret i Folkemødet, som nu er vokset til en gigantisk festival med omkring 100.000 besøgende.

Flere kristne organisationer deler et stort fælles telt, hvor altså også Danske Kirkers Råd er en del af det samlede billede og præsenterer kirkernes enhed og mangfoldighed på en forbilledlig måde.

Opmærksomhed udefra

Måden Danske Kirkers Råd og de øvrige organisationer organiserer sig på med fælles markedsføring, har påkaldt sig opmærksomhed hos Folkemødets arrangører - og det anbefales andre deltagere at organisere sig som teltet "Mellem himmel og jord" gør.

Tusindvis af besøgende

Mellem himmel og jord-teltet styres organisatorisk af de bornholmske frikirker, der både leder teltets

arrangementer, men også sørger for at de flere tusinde besøgende i teltet, får noget at styrke sig på. Sådan har det været siden 2012 og også Folkemødet i juni måned 2016 forventes at sprænge alle rammer.

Folkemødet er for alle

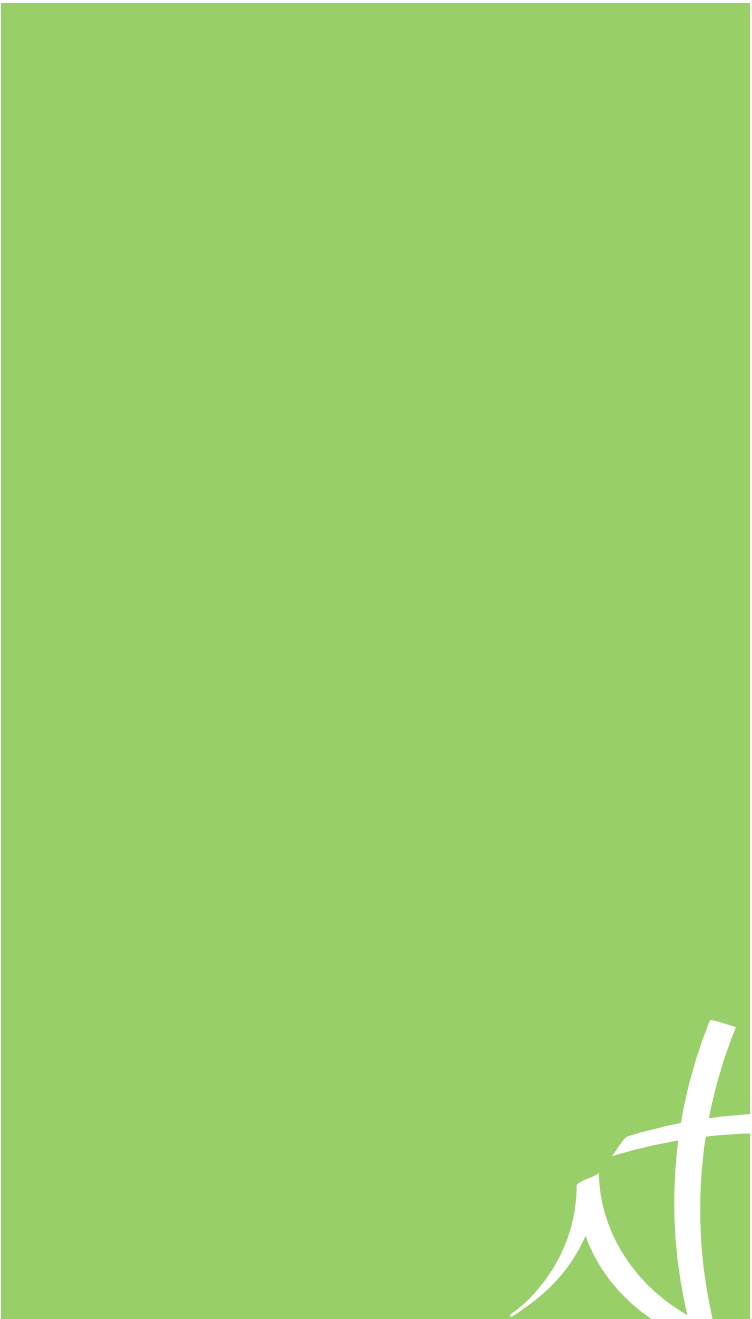
Folkemødet er en folkefest, der er en gylden anledning til at præsentere, hvad de forskellige kristne organisationer i teltet står for. Og det understreges at Folkemødet ikke er et bornholmsk arrangement, men et folkemøde for hele landet, hvilket de mange besøgende og ikke mindst de folkevalgte politikere vidner om.

Danske Kirkers Råds sekretariat var bl.a. medarrangør af den økumeniske afslutningsgudstjeneste, en debat om kirken i medierne og om kirken og klimaet. Danske Kirkers Råd er med igen på Folkemødet 2016.

Læs mere på www.himmel-og-jord.dk

ÅRSREGNSKAB 2015

Mer Revision A/S
Registrerede Revisorer
Ledreborg Allé 130i
4000 Roskilde

CVR: 3234 4720
Tlf: 4632 5632
Fax: 4632 5631

revisor@merrevision.dk
www.merrevision.dk

MEDLEM AF
DANSKE REVISORER
FSK*

MerRevision
DIN PERSONLIGE RÅDGIVNING

Danske Kirkers Råd

Årsregnskab 2015

CVR-nr. 18724413

Penneo dokumentnøgle: P84N2-WHK1J-H21CN-7E2ML-EPXAA-CVDHF

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors erklæring	3
Resultatopgørelse 1. januar 2015 - 31. december 2015	5
Aktiver pr. 31. december 2015	6
Passiver pr. 31. december 2015	6
Noter 1. januar 2015 - 31. december 2015	7

Ledelsespåtegning

Ledelsen aflægger hermed årsregnskab for perioden 1. januar 2015 - 31. december 2015 for Danske Kirkers Råd.

- Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven med tilretninger efter foreningens interne behov.
- Årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Årsregnskabet indstilles til årsmødet godkendelse.

København, den

Anders Gadegaard (formand)

Mads Christoffersen
(generalsekretær)

Tonny Jacobsen (næstformand)

Aase Rønkilde Pedersen (kasserer)

Rita Jørgensen

Peter Fischer-Møller

Lone Møller-Hansen

Årsregnskabet er godkendt på Danske Kirkers Råds årsmøde

København, den

dirigent

Den uafhængige revisors erklæring

Vi har revideret årsregnskabet for Danske Kirkers Råd for regnskabsåret 1. januar 2015 – 31. december 2015, omfattende anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet aflægges efter årsregnskabsloven med tilpasninger efter foreningens ønsker.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Revisors ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Disse standarder kræver, at vi lever op til etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i årsregnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for organisations udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af organisations interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens og vedtægternes krav til regnskabsaflæggelse og at det giver et retvisende billede af organisationens aktiver og passiver, økonomiske stilling samt resultat.

Supplerende oplysninger vedrørende andre forhold

Tips og lotto, revisionen er foretaget i overensstemmelse med bekendtgørelse af 5. maj 2000 § 5 stk. 3

Årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med bestemmelserne i § 3 stk. 1 og 2

Tilskuddet er anvendt i tilskudsåret

Tilskuddet er brugt til formålet

Tilskudsmidlerne er anvendt sparsommeligt

Budgettallene er ikke reviderede.

Roskilde, den

MER REVISION A/S

Merete Jacobsen
registreret revisor
FSR danske revisorer

Resultatopgørelse 1. januar 2015 - 31. december 2015

			Budget	
	Note	2015	2015	2014
Indtægter				
Medlemskontingent	1	1.032.656	1.042.904	1.027.788
Gaver	2	61.455	35.000	42.455
Kollekter		14.795	20.000	14.910
Salg af bøger m.v.		250	0	33
Tipsmidler		67.009	70.000	71.624
Legater og fonde		0	10.000	0
Momskompensation		37.940	0	132.581
Danske Kirkedage - administration		35.000	30.000	30.000
Renteindtægter		1.723	3.500	3.753
Årsmøde		10.760	15.000	15.600
Klimagruppen - Grøn Kirke		111.400	85.000	159.035
Øremærkede projektmidler		17.174	70.000	15.900
Liturgi dag		0	0	30.000
Administrationsbidrag Dialogkonferencen		45.191	0	79.560
Administrationsbidrag Grøn Kirke		13.500	0	10.000
Diverse		9.404	90.000	41.014
Overført fra hensatte midler	3	107.947	115.000	284.974
Indtægter i alt		1.566.204	1.586.404	1.959.227
Udgifter				
Lønninger	4	956.947	965.000	810.242
Rejser		27.528	30.000	25.001
Repræsentation		5.693	5.000	4.200
Lokaler		135.671	140.000	136.873
Øvrige sekretariatsomkostninger	5	156.758	140.000	185.618
Information	6	48.527	45.000	42.310
Møder		51.101	45.000	38.173
Øremærkede projektmidler	7	66.463	70.000	90.542
Klimagruppen		103.837	85.000	206.108
Andre udgifter		6.000	30.000	35.473
Hensættelser	8	0	20.000	338.378
Udgifter i alt		1.558.525	1.575.000	1.912.918
Årets resultat		7.679	11.404	46.309

Penneo dokumentnøgle: P84N2-WHK1-J-H21CN-7E2ML-EPXAA-CWDHF

Aktiver pr. 31. december 2015

	Note	2015	2014
Deposita		18.342	18.342
Diverse tilgodehavender		53.979	33.178
Likvide beholdninger	9	942.024	1.198.456
Aktiver i alt		1.014.345	1.249.976

Passiver pr. 31. december 2015

	Note	2015	2014
Egenkapital	10		
Egenkapital		252.196	244.517
Egenkapital i alt		252.196	244.517
Fremført til næste år			
Hensættelser til brug for Danske Kirkers Råd	11	0	107.947
Mellemregning med projekter	12	511.395	578.286
		511.395	686.233
Gæld			
Skyldige omkostninger vedr. løn		32.851	37.805
Feriepengeforpligtelse		140.285	138.459
Skyldigt revisorhonorar		22.300	21.600
Andre skyldige omkostninger		55.318	121.362
		250.754	319.226
Passiver i alt		1.014.345	1.249.976

Noter 1. januar 2015 - 31. december 2015

1 Medlemskontingent	Budget	
	2015	2014
Alpha Danmark	2.286	2.242
Apostolsk Kirke Danmark	13.700	13.700
Assisikredsen	2.600	2.600
Baptisternes kvindekreds	2.500	5.100
Baptistkirken Danmark	34.700	34.700
Bibelselskabet	22.700	22.700
Brødremenigheden	1.400	1.400
Church of Love	0	561
Danmarks kirkelige mediecenter	6.858	6.726
Danmarks Krist. Gymnasiastbevægelse	2.300	2.300
Danmarks Unge Katolikker	0	3.200
Danmarks Økumeniske Kvindekomite	1.529	1.500
Danmission	11.430	11.210
Dansk Oase	7.429	7.287
De Grønne Pigespejdere	5.715	5.605
Den Anglikanske Kirke	2.600	2.600
Den Folkekirkelige Aids-tjeneste	572	560
Den Koptisk-Ortodokse Kirke	1.400	1.400
Den ortodokse kirke	1.200	1.200
Den Reformerte Synode	3.600	3.600
Den Katolske Kirke i Danmark	84.582	82.917
Det Danske Missionsforbund	18.600	18.600
Den serbisk ortodokse kirke	685	0
Det Økumeniske Center	3.000	3.000
Exit	5.372	5.269
FDF	26.289	25.783
Folkekirkens Mellemkirkelige Råd	477.500	469.500
Folkekirkens Nødhjælp	57.150	56.050
Frelsens Hær	14.000	14.000
Fyens stift	8.000	8.000
Haderslev stift	5.700	5.700
Helsingør stift	10.200	10.200
Missionsforbundet	3.000	0
Herlev fælleskirkelige udvalg	1.143	1.121
International Church of Copenhagen	2.700	2.700
KFUM og KFUK i Danmark	16.000	16.000
KFUK's sociale arbejde	5.300	5.300
KFUM-spejderne i Danmark	29.718	29.146

Penneo dokumentnøgler: P84N2-WHK1J-H21CN-7E2ML-EPXAA-CWDHF

Kirkefondet	7.430	7.287
Kirkeligt Centrum	1.300	1.300
Kirkernes Integrations Tjeneste	5.700	5.700
Københavns Stift	8.000	8.000
Lolland-Falsters Stift	5.400	5.400
Malteserrådet	1.371	1.345
Metodistkirken i Danmark	25.200	27.700
Mission Afrika	10.800	10.800
OSMTH	571	560
Pinsekirken i København	14.000	14.000
Ribe stift	5.700	5.700
Roskilde stift	8.900	8.900
Studentermenigheden Århus	2.057	2.000
Svenska Kyrkan	1.400	1.400
Tværkulturelt center	571	560
Viborg Stift	8.300	8.300
Vor Frue Kirke København	10.500	10.500
Youth for Christ	0	3.000
Ys Men Denmark	3.772	3.699
Økumenisk Ungdom	571	560
Aalborg Stift	10.200	10.200
Århus stift	7.455	7.400
	<u>1.032.656</u>	<u>1.042.904</u>
	<u>1.032.656</u>	<u>1.027.788</u>

2 Gaver

Faste givere

Budget		
2015	2015	2014
61.455	35.000	42.455
<u>61.455</u>	<u>35.000</u>	<u>42.455</u>

3 Overført hensatte midler

Lønudligningsmidler

Økumenisk efterårskursus

Klima- og miljøgruppen

Budget		
2015	2015	2014
90.000		0
10.477		78.866
7.470		206.108
<u>107.947</u>	<u>115.000</u>	<u>284.974</u>

4 Lønninger	Budget		
	2015	2015	2014
Lønninger	1.212.791		1.133.403
Honorarer	0		24.680
Refusion løntilskud og sygedagpenge	-503.640		-586.188
Pensioner og sociale bidrag	220.611		204.313
Multimediebeskatning	-4.992		-4.992
Personaleomkostninger	32.177		39.026
	956.947	965.000	810.242

5 Øvrige sekretariatsomkostninger	Budget		
	2015	2015	2014
Kopimaskine	11.470		3.121
IT udgifter	11.689		15.419
Småanskaffelser	11.111		22.255
Telefon	16.298		19.472
Porto og gebyrer	23.864		33.954
Revision og bogholder	30.250		29.306
Forsikringer	17.023		16.949
Faglitteratur	5.364		6.217
Kontingenter	4.238		12.995
Renteudgifter	119		10
Vennedatabase	7.910		10.698
Diverse	17.422		15.222
	156.758	140.000	185.618

6 Information	Budget		
	2015	2015	2014
Hjemmeside	10.969		22.154
Informations- og nyhedsbrev	35.058		19.531
Annoncer	2.500		625
	48.527	45.000	42.310

7 Øremærkede projektmidler	Budget	
	2015	2014
Frihed og lige vilkår	684	786
Kontaktgruppen	1.173	13.396
Migrantmenigheder	2.600	25.945
Kirke, krop og menneskelige relationer	415	5.646
Folkemødet	25.831	20.893
Delegationer	35.760	0
Andre projektmidler	0	23.876
	<u>66.463</u>	<u>70.000</u>
	<u>66.463</u>	<u>90.542</u>

8 Hensættelser	Budget	
	2015	2014
Lønudligningsfond	0	90.000
Klima- og miljøgruppen	0	159.035
Økumenisk efterårskursus	0	89.343
	<u>0</u>	<u>20.000</u>
	<u>0</u>	<u>338.378</u>

9 Likvide beholdninger	2015	2014
Kassebeholdning	4.147	4.034
DB 6055710	6.415	51.840
Merkur 8401 1166299 - nemkonto	279.110	314.655
Merkur 8401 1759499 - opsparing	634.468	754.745
Merkur 8401 1166273 - visakort	17.884	73.182
	<u>942.024</u>	<u>1.198.456</u>

10 Egenkapital	2015	2014
Egenkapital primo	244.517	198.208
Overført af årets resultat	7.679	46.309
Egenkapital i alt	<u>252.196</u>	<u>244.517</u>

11 Hensættelser

<i>Lønudligningsmidler</i>	2015	2014
Hensat primo	90.000	0
Anvendt af hensættelse i året	-90.000	0
Hensat i året	0	90.000
	0	90.000
<i>Klima- og miljøgruppen</i>	2015	2014
Hensat primo	7.470	54.543
Anvendt af hensættelse i året	-7.470	-206.108
Hensat i året	0	159.035
	0	7.470
<i>Økumenisk Efterårskursus</i>	2015	2014
Hensat primo	10.477	0
Anvendt af hensættelse i året	-10.477	-78.866
Hensat i året	0	89.343
	0	10.477
Hensættelser i alt	0	107.947

12 Mellemregning med projekter

Danske kirkedage

	2015	2014
Primo	315.749	201.133
Indtægter	147.500	203.634
Udgifter	-282.787	-89.018
	<u>180.462</u>	<u>315.749</u>

Kirkens jorde - udviklingsfonden

	2015	2014
Hensat primo	0	0
Indtægter	170.000	0
Udgifter	-87.353	0
	<u>82.647</u>	<u>0</u>

Miljøstyrelsen

	2015	2014
Hensat primo	151	41.864
Indtægter	46.293	226.357
Udgifter	-46.444	-268.070
	<u>0</u>	<u>151</u>

Bossey

	2015	2014
Hensat primo	0	3.105
Udgifter	0	-3.105
	<u>0</u>	<u>0</u>

Grundtvigs

	2015	2014
Hensat primo	0	40.173
Styr. For univ og int. - indtægt	0	64.862
Udgifter	0	-105.035
	<u>0</u>	<u>0</u>

Økumenisk studielegat

	2015	2014
Hensat primo	262.386	287.886
Udbetalte legatportioner	-14.100	-25.000
Andre udgifter	0	-500
	<u>248.286</u>	<u>262.386</u>

Mellemregninger i alt

	<u>511.395</u>	<u>578.286</u>
--	----------------	----------------

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende.
Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift

Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

Mads Lønberg Christoffersen

bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-695887529273

IP: 213.150.46.130

31-03-2016 kl. 06:26:28 UTC

NEM ID

Tonny Elmer Jacobsen

bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-863920565486

IP: 87.104.86.192

31-03-2016 kl. 07:23:42 UTC

NEM ID

Anders Borre Gadegaard

bestyrelsesformand

Serienummer: PID:9208-2002-2-208873192939

IP: 91.195.58.208

31-03-2016 kl. 08:30:09 UTC

NEM ID

Rita Jørgensen

bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-801561719529

IP: 86.52.162.223

31-03-2016 kl. 09:40:58 UTC

NEM ID

Aase Rønkilde Pedersen

bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-516064557336

IP: 2.104.22.16

02-04-2016 kl. 10:09:40 UTC

NEM ID

Peter Fischer-Møller

bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-411171202441

IP: 91.195.58.208

04-04-2016 kl. 06:24:49 UTC

NEM ID

Lone Møller-Hansen

bestyrelsesmedlem

Serienummer: PID:9208-2002-2-499637610418

IP: 77.106.166.189

05-04-2016 kl. 15:49:24 UTC

NEM ID

Merete Jacobsen

registreret revisor

På vegne af: Merrevision A/S

Serienummer: CVR:32344720-RID:28174202

IP: 94.18.222.74

06-04-2016 kl. 06:33:05 UTC

NEM ID

Penneo dokumentnøgle: P84N2-WHKJ-J-H21CN-7EZML-EPXAA-CWDHF

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstemplet med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: <https://penneo.com/validate>

